

Saarna 13. sunnuntaina helluntaista Turun evankeliumijuhlassa Mikaelin kirkossa, Lasse Rätty, Sley Tampere

Joh. 9: 1-7, 39-41

Jeesus näki tien sivussa miehen, joka oli syntymästään saakka ollut sokea. Opetuslapset kysyivät häneltä: "Rabbi, kuka on tehnyt sen synnin, jonka vuoksi hän on syntynyt sokeana? Hän itsekö vai hänen vanhempansa?" Jeesus vastasi: "Ei hän eivätkä hänen vanhempansa. Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki. Nyt, kun vielä on päivä, meidän on tehtävä niitä tekoja, joita lähettäjäni meiltä odottaa. Tulee yö, eikä silloin kukaan kykene tekemään työtä. Niin kauan kuin olen maailmassa, minä olen maailman valo." Näin sanottuaan Jeesus sylkäisi maahan, teki syljestä tahnaa, siveli sitä miehen silmiin ja sanoi: "Mene Siloan altaalle ja peseydy." - Altaan nimi merkitsee: lähetetty. - Mies meni, peseytyi ja palasi näkevänsä.

Jeesus sanoi: "Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevistä tulee sokeita." Muutamia fariseukset, jotka olivat siinä lähellä, kysyivät tämän kuullessaan: "Et kai tarkoita, että mekin olemme sokeita?" Jeesus vastasi: "Jos olisitte sokeita, teitä ei syytettäisi synnistä, mutta te väitätte näkevänne, ja sen tähden synty pysyy teissä."

Rakkaat kristityt. Päivän evankeliumi vie meidät pohtimaan synnin ja sairauden suhdetta, pimeyden väistymistä mutta myös sen syvenemistä.

Saarnatekstiin on otettu alku ja loppu pitkästä tapahtumaketjusta, joka on koko Johanneksen evankeliumin 9. luvun mittainen. Alussa Jeesus tapaa ja parantaa syntymästään sokeana olleen miehen ja lopussa Jeesus kohtaa hänet uudelleen. Välissä on lukuisia keskusteluja, jotka päivän evankeliumista puuttuvat. Ensin parannettu keskustelelee naapurien ja muiden hänet ennestään tuntevien kanssa. Sen jälkeen fariseukset tenttaavat häntä, hänen vanhempiaan ja vielä uudestaan parantunutta ilmeisesti suuren neuvoston edessä.

Henkilöissä tapahtuu kahdensuuntaista näkökyvyn muutosta: Jeesuksen parantama mies saa ensin ulkoisen näkökyvyn ja vähitellen myös hänen sydämensä silmät avautuvat. Juutalaisten opettajien kohdalla tapahtuu päinvastoin: heidän hengellinen sokeutensa lisääntyy lisääntymistään aina täyteen pimeyteen asti.

Olen antanut saarnalle seuraavat väliotsikot:

1. Onko sairaus synnin seurausta?
2. Miten sokea näkee?
3. Lääkəriin vai rukousiltaan?

1. Onko sairaus synnin seurausta?

Jeesus ja opetuslapset olivat Jerusalemissa. He ohittivat kadun varrella olevan sokean kerjäläisen. Aikaisemmin mekin saatoimme matkoillamme nähdä kerjäämässä olevia ihmisiä. Nykyäänhän he ovat tuttu näky aivan kotikulmillamme.

Kerjäläisen tiedettiin olleen syntymästään saakka sokea. Hän ei ollut pystynyt tekemään moniakaan asioita, joita näkevät ikätoverinsa olivat tehneet. Tämä koski myös työtä ja elantoa. Hänen toimeentulonsa oli ollut hänen vanhempinsa ja ihmisten vaihtelevan armeliaisuuden varassa.

Sokean miehen nähdessään opetuslapset kysyivät Jeesukselta, kuka oli tehnyt sen synnin, jonka vuoksi hän oli syntynyt sokeana. Taustalla oli tyypillinen juutalainen ajatuksen kulku: ajateltiin, että sairaus on seurausta jostakin tehdystä synnistä. Koska mies oli syntynyt sokeana oli tilanne tavallista mutkikkaampi. Ellei hänen sokeutensa ollut seurausta hänen omista rikkomuksistaan johtuivatko ne sitten hänen vanhempinsa synneistä?

Ajatus on kovin tuttu meillekin. Kun sairastumme tai kun joku rakkaamme sairastuu kyselemme: mitä pahaa minä olen tai tuo toinen henkilö on tehnyt? Mistä Jumala minua tai häntä näin rankaisee?

Onko sairaus siis synnin seurausta?

Yleisessä mielessä sairaus kuten myös kuolema ovat seurausta synnistä. Ne johtuvat syntiinlankeemuksesta. Jumala ei alunperin tarkoittanut ihmistä sairastumaan tai kuolemaan vaan elämään yhteydessään paratiisissa. Ensimmäisten ihmisten kapina Jumalaa vastaan toi maailmaan synnin ja

lopulta kuoleman. Tässä mielessä sairaudet ovat synnin seurausta.

Sairaus voi myös jossain tapauksissa johtua konkreettisesta syntielämästä. Raamattu kieltää esimerkiksi selkeästi juopumisen. Tiedämme, että alkoholin väärinkäytöstä aiheutuu monen muun pahan lisäksi lukuisia sairauksia. Jumalan tahdon rikkominen rikkoo näin ihmistä itseään. Vastaavasti sukupuolitaudit leviävät paljolti avioliiton ulkopuolisen seksin takia. Jatkuva työn tekeminen ja lepopäivän laiminlyöminen voivat muiden tekijöiden kanssa aiheuttaa uupumusta ja masennusta. Esimerkkejä voisi jatkaa.

Läheskään aina sairaus ei ole kuitenkaan minkään tietyn synnin aikaansaamaa. Jeesus torjuu selkeästi ajatuksen, että miehen sokeuden syynä olisivat sen enempää hänen kuin hänen vanhempiansakaan synnit. Jeesus sanoi: "Ei hän eivätkä hänen vanhempansa."

Kun kadulla kulkevilta kysytään mikä elämässä on tärkeää tai mitä haluaisit, jos saisit esittää toiveen, tyypillinen vastaus on, että 'kunhan saisi olla terve'. Sitä tottakai toivomme niin itsellemme kuin rakkaillemmekin.

Jeesus kuitenkin viittasi miehen koko elämän mittaiseen sairaushistoriaan sanoen: "Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki."

Eikö ole raju ja vastenmielinen ajatus: koko elämän kestänyt sokeus ja siitä aiheutuneet vaikeudet ja kärsimykset siksi, että Jumalan teot tulisivat hänessä julki. Mitä Jeesus oikein tarkoittaa?

Voimme aavistaa Jeesuksen sanoista, että on jotakin vieläkin merkittävämpää kuin terveys tai sairaus. On olemassa jotakin, joka korvaa ja ylittää suuruudessaan jopa kuolemaan johtavat sairaudet ja jatkuvat kivut.

Raamattu opettaa, että Jeesuksen tunteminen ja omaksi pääseminen on kaikkein arvokkainta elämässä. Vain hän voi johtaa taivaalliseen valtakuntaan, jossa ei ole enää mitään sairautta eikä tuskaa, ei syntiä eikä kuolemaa. Sen

sijaan siellä nautitaan Jumalan loputonta läsnäoloa, rakkautta ja hyvyyttä. Tällaista ja vielä paljon enemmänkin on iankaikkinen elämä taivaassa.

Sokean miehen elämässä Jeesuksen kohtaaminen ja näön saaminen häneltä merkitsi mahdollisuutta päästä Jumalan valtakuntaan. Hänellä oli mahdollisuus oppia tuntemaan Jeesus. Tai kuten me ehkä sanoisimme: tulla uskoon.

2. Miten sokea näkee?

Jeesuksen tuleminen maan päälle, jokainen ihmisen kohtaaminen, sairaan parantaminen ja kuolleen herättäminen julisti taivaallisen valtakunnan murtautumista esiin. Vankilassa oleva Johannes Kastaja lähetti oppilaansa kysymään Jeesukselta: *"Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa toista?"* Jeesus vastasi: *"Sokeat saavat näkönsä ja rannat kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma."* Matt. 11:3,5

Jeesus kutsui ja kokosi seuraansa muiden hylkäämiä, syntisiä ja monella tavalla ahdistettuja. Hän ei torjunut sairautta ja kipua tapaamissaan ihmisissä. Hän pysähtyi, kohtasi ja auttoi.

Jeesus ei väistänyt kipua myöskään omalla kohdallaan. Hän, kipujen mies ja sairauksien tuttava, kantoi koko syntisairautemme kaikkine seuraamuksineen ristinpuulle. Jeesus kuoli, jotta me saisimme syntimme anteeksi ja parantuisimme tuosta taudistamme, joka uhkaa surmata meidät ikuisen kadotukseen. Hän nousi kuolleista kaiken pahan voittajana. Näin hän tuli todelliseksi valkeudeksi meille pimeässä kuoleman varjon maassa eläville ihmisille.

Tässä onkin yksi evankeliumin tärkeä opetus: ei vain kertomuksen sokea kerjäläinen vaan aivan jokainen meistä elää pimeydessä ilman Jeesuksen tuntemista ja yhteyttä häneen. Juuris sairastuminen on ollut ja on tänäkin päivänä monille kutsu Jumalan yhteyteen ja turvautumaan Jeesukseen. Hän ja vain hän on voittanut synnin ja kuoleman vallan.

Jos joku sairaus koettelee sinua, rakas kuulijani, ehkä Jumala on sallinut sen siksi, että hän tahtoo vetää sinua lähelleen, ensimmäistä kertaa tai yhä uudestaan. Tai ehkä rakkaallesi sallittu sairaus merkitsee etsikkoaikaa hänen elämässään? Se, mikä ensin tuntuu käsittämättömältä ja sietämättömältä voi Jumalan armosta muuttua jopa kiitoksen aiheeksi.

Sokeana syntyneen miehen tapauksessa Jumalan tekojen julki tuleminen merkitsi parantumista ja lopulta uskon syntymistä Jeesukseen. Mutta entä jos ei tulekaan terveeksi? Miksi puoliso, lapsi tai lapsenlapsi ei paranekaan, vaikka Jumalan puoleen on käännytty kuumiin kyynelien? Olenko kuitenkin syntieni takia jotenkin syyppää siihen, ettei rukouksiani kuulla? Vai eikö Jumalan armo ja rakkaus koskekaan minua? Olenko se maailmankaikkeuden tai ainakin tuttavapiirin poikkeus, joka vahvistaa säännön?

Ystävä, Jumalan rakkaudessa ja armossa ei ole poikkeuksia. Me olemme kaikki erotuksetta syntisiä ja kadotuksen ansainneita. Mutta Jeesus myös kuoli ja nousi kuolleista erotuksetta jokaisen meidän puolestamme.

Se, että Jeesus paransi ihmisiä ja herätti heitä jopa kuolleista oli esimakua tulevasta taivaan todellisuudesta. Hän ei maan päällä ollessaan parantanut kaikkia. Lopullisesti ja kokonaan kivut, sairaudet ja kuolema väistyvät vasta taivaassa.

Me emme tiedä miksi toinen paranee ja toinen ei. Mutta siitä saamme olla varmat, että Jumalan armo ja rakkaus koskee jokaista. Jeesus on sovittanut aivan jokaisen kaikki synnit ja avannut kaikille taivaan. Tämä koskee myös sinua ja minua täällä Mikaelin kirkossa tänään täysin riippumatta ruumiillisesta, henkisestä tai edes hengellisestä kunnostamme.

Miten siitä voisi vakuuttua, kenties ankaran taudin ja mahdollisten kovien kipujen keskellä?

Viikko sitten juttelin kirkkokahvilla erään nuoren naisen kanssa. Hän oli käymässä paikkakunnalla, en siis tuntenut häntä ennalta. Kun kyselin hänen taustaansa hän kertoi tulleensa uskoon vasta suhteellisen vähän aikaa sitten. Hän kertoi, että uskon myötä hänelle avautui aivan toisenlainen maailma. Eikä kyse ollut vain tuonpuoleisen taivaan todellisuuden avautumisesta vaan siitä, että hän näki koko elämän aivan uudessa valossa. Hänen kohdallaan se tarkoitti mm. sellaista asiaa, että hän uskalsi ensimmäistä kertaa elämässään katsoa ihmisiä silmiin.

Nainen sanoi vielä erään tärkeän asian. Hän muistutti, että kristillinen usko on Jeesusta tuntemattomalle täysin vieras todellisuus. "Usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan, sen näkemistä, mitä ei nähdä." Hepr. 11:1 Ihminen ei yksinkertaisesti kykene uskomaan omin voimin. Epäuskoinen ihminen ei siis ole ilkeyttään välinpitämätön, töykeä tai joskus jopa vihamielinen uskon suhteen. Kukaan meistä ei voi saada sen enempää itseämme kuin toistakaan ihmistä uskomaan, olipa hän sitten terve tai sairas.

Voimmeko sitten tehdä tullaksemme uskoon, tai jos ystävämme haluaisi tulla?

Jeesus kehottaa Ilmestyskirjassa: "*Osta silmävoidetta ja voitele silmäsi, niin näet*" (Ilm. 3:18) Mutta mistä ja miten voimme ostaa tuota silmävoidetta?

Katekismuksessa, tuossa lyhyessä kristillisen uskon tiivistelmässä, sanotaan: "Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut *evankeliumin välityksellä*, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa.

Jumalan Pyhä Henki voi antaa hengellisen näkökyvyn. Evankeliumi, hyvä uutinen Jeesuksesta on se väline, jonka kautta Hän vaikuttaa meissä uskoa. Kun haluat uskoa Jeesukseen tai kun toivot rakkaasi saavan uskon lahjan, avaa Raamattusi ja lue. Tule sinne, missä Raamatun Sanaa opetetaan ja julistetaan.

Automaattisesti Jumalan Sana ei kuitenkaan vaikuta uskoa. Silloin kun Jeesuksen Sana ja Sana Jeesuksesta otetaan vastaan se synnyttää ja vahvistaa uskoa. Mutta torjuttaessa se voi myös paaduttaa eli kovettaa ihmisen sydäntä. Evankeliumin keskeltä puuttuvat keskustelut fariseusten kanssa kertovat tästä. He kielsivät toistuvasti ja määrätietoisesti sen mahdollisuuden, että Jeesus olisi Jumalan lupaama ja lähettämä pelastaja. Niinpä heidän sydämensä sokeus ja pimeys vain kasvoi samalla kun valo parannetun miehen sydämessä lisääntyi. Jeesus sanoi: "Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevistä tulee sokeita."

Jeesuksen mainitsema tuomiolla on tässä kohtaa erottelun merkitys. Jo tässä maailmassa ja tämän elämän aikana tapahtuu siis kahtiajako ihmisten kesken. Toiset ajattelevat näkevänsä riittävästi ja torjuvat Jeesuksen. Oman sokeutensa tuntevat sen sijaan ottavat hänen Sanansa ja armonsa vastaan. Heille annetaan näkökyky, heidän sydämensä silmät avataan. Heille annetaan uskon silmälasit, mitä kuvaa vanhastaan on myös käytetty.

Tänään tässä messussa meille jaetaan ilmaiseksi näitä laseja evankeliumin Sanassa ja ehtoollisessa. On tarjolla parantavaa ja näkökyvyn antavaa silmävoidetta. Tule ja osta, ei maksa mitään.

3. Lääkäriin vai rukousiltaan?

Joskus törmää kristityn esittämään kysymykseen: pitääkö sairaana mennä lääkäriin ja noudattaa hänen antamia ohjeita, vai pitäisikö vain rukoilla tai mennä esirukoiltavaksi, tai vaikkapa Jaakobin kirjeen mukaisesti pyytää seurakunnan paimenta voitelemaan öljyllä?

Juutalaiskristillinen opetus on rakentavalla tavalla antanut arvon ja paikan näille molemmille. Se on opettanut, että Jumala on se, joka viime kädessä parantaa, tapahtuipa se sitten ihmeellisesti tai tieteen käyttämin keinoin.

N. 180 jKr kirjoitettu Siirakin kirja on yksi apokryfikirjoista. Nuo kirjathan eivät kuulu varsinaiseen Raamatun kirjakokoelmaan mutta ne ovat esim Vanhoissa perheraamatuissa. Ne on nähty monella tavalla hyödyllisiksi opetuksiksi.

Siirak toteaa, että Jumala on kaikkien sairaiden parantaja, mutta lääkäri on saanut Jumalalta viisauden tiedon, joka koituu useissa tapauksissa potilaan parhaaksi. Siirakin kirjassa hengellinen käsitys Jumalasta parantajana ja kehittyvä lääketiede esitetään sopuisasti rinnakkain. Hän kirjoittaa: "Kunnioita lääkäriä – hän on tarpeen ja myös hänet Herra on luonut. Parantajantaito tulee Korkeimmalta, ja kuninkaalta lääkäri saa palkkion."

Myös tuolloin tunnettuja lääkekasveja arvostettiin: "Herra on pannut maan kasvamaan rohdoskasveja, eikä järkevä mies väheksy niitä... Niillä hän parantaa, niillä lievittää kipua, niistä tekee voiteensekoittaja salvan. Näin jatkuu Herran työ, häneltä tulee maan päälle terveys ja hyvinvointi."

Samalla tavalla me saamme kristittyinä tänä päivänä ottaa Jumalan kädestä vastaan sen avun, mitä Luojan antamaa viisautta hyödyntänyt ja pitkälle kehittynyt lääketiede voi tarjota. Saamme tehdä sen rukoillen ja kiittäen, jumalanpalveluksessa, rukousillassa ja kotona. Näin nämä kaksi, rukous ja lääkärien apu saavat olla käytössämme Jumalan antamina hyvinä lahjoina.

Lopuksi

Palaan keskellemme tulleisiin kerjäläisiin. He kertovat yhdeltä osin siitä, miten moninainen ja suunnaton avun tarve tässä maailmassa on. Uutisissa jatkuvasti esiintyvä pakolaisten virta ja maailman monet kriisit kertovat samaa.

Jeesus sanoo meille seuraajilleen: "kun vielä on päivä, meidän on tehtävä niitä tekoja, joita lähettäjäni meiltä odottaa. Tulee yö, eikä silloin kukaan kykene tekemään työtä."